

Uitwerking kwaliteitscriteria Aanvalsplan Grutto

De circa 34 weidevogelgebieden uit het Aanvalsplan Grutto worden gevormd uit bestaande weidevogelkerngebieden waarvan het areaal aan beheer en oppervlakte wordt vergroot tot circa 1000 ha met ruimtelijk aaneengesloten beheer. Binnen dit areaal wordt het bestaande beheer verzaaid; hoog waterpeil, plasdras, beweiding en kruidenrijk weidevogelgrasland en wordt de duurzaamheid van dit beheer geborgd door beheerovereenkomsten met een lange termijn van minimaal 12 jaar. Doel is 30 jaar.

Om een langdurige goede weidevogelhabitat te realiseren wordt ingezet op toegespitste verdienmodellen: hogere beheervergoedingen ANLb, lagere pachtprijs, CO2 beprijzing, lagere waterschapslasten, laag renderende lening en premiereregeling zuivel. Daarnaast wordt net als binnen de weidevogelkerngebieden door alle partijen ingezet op actief predatorenbeheer binnen de wettelijke kaders.

Net als in de weidevogelkerngebieden werken alle betrokken partijen, collectieven, natuurbeheerders, vrijwilligers(nazorgers en jagers) en overheden intensief samen. De aanpak moet leiden tot een hoog broedsucces waarbij de aanwas duidelijk groter is dan de sterfte, zodat groei van de populatie mogelijk is.

Criteria Aanvalsplan Grutto

In een aantal sessies met inhoudsdeskundigen zijn de ecologische criteria van het Aanvalsplan besproken. Deze criteria zijn bedoeld voor:

- Uitgangspunt voor bedrijfseconomische modellen van individuele weidevogelboeren
- Uitgangspunt voor de gebiedenaanpak

Bij de bespreking van de criteria is als vertrekpunt genomen dat het leefgebied voor de Grutto optimaal wordt ingericht. Andere weidevogels, zoals veldleeuwerik en Kievit profiteren hier indirect ook van.

Basisniveau: op bedrijfsniveau uitgaande van 100% weidevogelbeheer

- Duurzaam en geborgd beheer van minimaal 12 jaar;
- 1 ha plas dras per 100 ha gedurende het broedseizoen met kruidenrijk grasland aangrenzend;
- 50% hoog oppervlaktewaterpeil variërend van 0- 40 beneden maaiveld (15 februari-15 juli) bv via de greppel/slootplasdras (aanvullend) bij zowel veen als klei;
- Minimaal 20% beweiding melkvee en/of jongvee;¹
- Beweiding: voor en naweiden, in broedseizoen in afstemming met mozaïek/beheerregisseur²;
- Minimaal 30% kruidenrijk en laat gemaaid grasland met inheemse kruiden en latere of tragere grassen. Daarbij idealiter “Graskruidenmix+” liefst via verschrallingsbeheer;
- Bemesting liefst vaste mest en/of vaste fractie voor gebieden met zware beheerpakketten
Geen kunstmest voor deze beheergebieden. Voorjaar “minimale bemesting”;³

¹ Beweiden niet aan GVE koppelen, dat kan wel bij extensief beweiden, dan max 2 GVE per hectare

² Er zijn niet overal regisseurs. Advies om dat wel te doen (zie gebiedsaanpak)

³ De vuistregel van 10-20 ton vaste mest per ha geldt voor land dat al meerdere jaren in extensief gebruik is. Recent uit intensief gebruik genomen grasland en sommige klei en veengrasland is zo productief dat een geringere hoeveelheid bemesting nodig is van bijvoorbeeld maximaal 6 ton per ha per drie jaar. 20 ton jaarlijks is veel te veel voor beheerland langer dan 1 juni, 6 zou hier beter zijn, in de verschrallingsfase, kun je wel een jaar overslaan en het jaar 5 ton, het bodemleven voeden kan ook door wat over maaisel te laten liggen. Onderbouwning: op mais moet heel veel mest op, veel bewerkingen en laag waterpeil) Met de bewerking van mais sneuvelen altijd nesten, en het trekt predatoren aan, meeuwen e.d., het zorgt voor veel verstoring) Wintertarwe o.i.d. hoeft je niet tijdens het broedseizoen op het perceel)

- Geen kerende grondbewerking, behoud microrelief;
- Rust (niet nachtmaaien) te gedetailleerd, gezond boerenverstand.

Streefdoel op gebiedsniveau kerngebied:

- Minimaal 1000 hectare;
- Mix van gebieden volledig ingericht voor weidevogelbeheer en gebieden met landbouwkundige opbrengst;
- Duurzaam en geborgd beheer van minimaal 12 jaar voor gehele kans gebied;
- Kern 200/500 ha optimale weidevogelgebieden, hetzij natuur of agrarisch (met langjarige afspraken en zware beheerpakketten (zie hierboven));
- Beheerde groepen van percelen niet verder dan 300 m uiteen, geen barrières, zoals autowegen, spoorlijnen, ruige en of steile oevers;
- 1 ha plas dras per 100 ha gedurende het broedseizoen met kruidenrijk grasland aangrenzend. Dus voor kansgebied 1000 ha, minimaal 10 ha plasdras;
- Oppervlaktewaterpeil kansgebied: 0- 40 mv (15 februari-15 juli) streefpeilen: veen 20-25 cm –mv, klei-op-veen 20-35 cm –mv, klei 20-40 cm -mv of greppelplasdras;
- Voor gehele kansgebied 50% kruidenrijk grasland met inheemse kruiden en latere en tragere grassen??
- Openheid en rust, ook in de aangrenzende gebieden. Geen verstoring door bv autowegen;
- In de beheergebieden geen mais, hier en daar een braakstrook is prima, maar geen gif gebruiken;
- Er is een gemandateerde gebieds/mozaïekregisseur aanwezig. Deze zorgt voor een gecoördineerd en afgestemd beheer.
- Er is een predatorenaanpak op gebiedsniveau met afstemming met de WBE's?

Overige opmerkingen

Duur beheervergoeding: Hogere beheervergoeding minimaal 12 jaar, is een goede start maar een boer kan er moeilijk zijn bedrijfsvoering op aanpassen. Stal e.d. leningen gaan meestal over 20-30 jaar dus een bank zal 12 jaar financiële zekerheid minder snel een lening verstrekken. Streven om nog langer afspraken te maken (bv via afwaardering).

lagere pacht prijs: in praktijk lastig omdat je met heel veel verschillende pachters te maken hebben en de meeste pachter willen een bepaalde opbrengst. Zelfs met kerken blijkt hier vaak lastig over te spreken.

Laag renderende lening vanuit banken: Het is goed om in te zetten om renteloze leningen, of zeer lage renten (onder de 1%) , dit zou voor een langere periode, voor 20 jaar zou mooi zijn.

Ook goed zou zijn om te kijken naar belastingvoordelen, ons hele geldsysteem is een debet systeem, oftewel lenen om te investeren en dan opnieuw lenen, dit is pushing voor investeringen. Wat je eigenlijk wilt is minder investeringen (in schaalvergroting) maar ja dan betaal je meer belasting en dat vinden de meeste bedrijven zonde. Een belastingvoordeel voor groene bedrijven bijvoorbeeld met meer dan 20% kruidenrijk beheer zou positief kunnen uitpakken.

Premieregeling zuivel. Dit zou goed zijn, maar als je per liter toeslagen gaat geven dan stimuleer je groei van het aantal liters?